

Hodnocení: 1 bod – závažná nedorozumění, dost povšechné a neurčité formulace, opakované formální chyby

Martin Švarc

363657

Latour; Pandora's Hope: chapter 4.

Alternativní název: „*Pasteur stvořil kvasinky, kvasinky stvořily Pasteura*“

Latour se v textu zabývá otázkou, jak se na poli vědy vyrovnat s přítomností živých a neživých aktérů (human and non-human), kteří se nějakým způsobem podílejí na výstupech vědeckého poznání. Kritizuje jak konstruktivistické, tak realistické přístupy k řešení problému, které jsou podle něj nedostatečné, protože přicházejí s jednostrannými vysvětleními. Buď přiznávají výhradní roli sociálním podmínkám vzniku objevu, nebo kladou přílišný důraz na „fakta, která čekají na objevení“. Latourův přístup svým způsobem kombinuje oba přístupy: podle něj svou roli hrají jak fakty, tak artefakty, jak „živí“, tak „neživí“ aktéři. Nové poznání je tvořeno rekombinací stávajících faktů a artefaktů tak, že vzniká nové vědění, které má přidanou hodnotu (vzniká série nových reálií). Důležitá je přitom provázanost „živých“ a „neživých“ aktérů při samotném „objevu“, vědec totiž pouze neodhaluje podstatu, ale jde o vícevrstevnatý proces vzájemného ovlivňování mezi dvěma typy aktérů.

Latour; Pandora's Hope: chapter 5.

Alternativní název: *Transformace ontologického statusu skrze objev.*

Latour představuje koncept „kolektivních dějin věcí“. Snaží se rozbít ontologickou dichotomii, kdy věc buď existuje, nebo neexistuje. Jeho koncept se této dichotomizaci vyhýbá tím způsobem, že pohlíží na věci, jako jsou například vědecké „objevy“, skrze jejich historicitu. Podle Latoura Pasteurovy kvasinky před Pasteurem neexistovaly. Tento fakt vysvětluje tím, že každý „objev“ se institucionalizuje a stále proměňuje. Všichni aktéři, jež byli součástí objevu kvasinek byli tímto objevem transformováni (akademie, Pasteur, nové vědní obory...). Tato transformace byla započata až tímto objevem, tedy v institucionálním smyslu před objevem, žádné kvasinky neexistovaly.